

SCENARIUSZ LEKCJI | KIM BYŁ VINCENT VAN GOGH? | KLASY 4–6 (11- 13 LAT) | OK 45 – 50 MIN

WSTĘP – rozmowa na rozgrzewkę

a) gdzie mieści się wystawa?

- Świątynia Opatrzności Bożej ma swoje korzenie w czasach króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Jej budowę uchwalono w 1791 roku jako wyraz wdzięczności za Konstytucję 3 Maja. Jan Matejko uwiecznił ten moment w obrazie "Uchwalenie Konstytucji 3 Maja".

Pierwotnie planowano umiejscowienie budowli w dzisiejszym Ogrodzie Botanicznym, a projekt architekta Jakuba Kubickiego został zatwierdzony przez króla. Niestety, wojna polsko-rosyjska przerwała prace, pozostawiając jedynie część fundamentów.

Mimo przeciwności losu, prace wznowiono po odzyskaniu niepodległości, a konkurs wygrał Bohdan Pniewski. Jednak II wojna światowa i okupacja uniemożliwiły dokończenie budowy przez długie lata.

W 1999 roku Prymas Polski, kardynał Józef Glemp, zainicjował powrót do idei budowy Świątyni. Ojciec Święty Jan Paweł II poświęcił kamień węgielny. Projekt pracowni Szyborskich został wybrany do realizacji.

11 listopada 2016 roku, w Narodowe Święto Niepodległości, odbyło się uroczyste otwarcie dla wiernych, z udziałem najwyższych władz Rzeczypospolitej.

b) Jakie funkcje pełni muzeum?

- W kompleksie kulturalno-religijnym o nazwie Centrum Opatrzności Bożej znajduje się Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego.

Muzeum jest państwową instytucją kultury współprowadzoną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Archidiecezję Warszawską.

Celem Muzeum jest upamiętnienie roli jaką dwaj wybitni Polacy odegrali w najnowszej historii Polski oraz świata.

- jakie muzeum może pełnić funkcje? Prowadzący/a kieruje pytanie do uczestników/czek, nakierowując ich na tę odpowiedź:

„Muzeum jest jednostką organizacyjną nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest **gromadzenie i trwała ochrona** dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, **informowanie o wartościach i**

treściach gromadzonych zbiorów, **upowszechnianie** podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, **kształtowanie** wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz **umożliwianie korzystania** ze zgromadzonych zbiorów”

c) Dlaczego to pokaz jednego obrazu?

- jest to wyjątkowy obraz – jedyny obraz van Gogha w Polsce (!), praca silnie odbiega od najstynniejszego okresu francuskiego - dzieło reprezentuje holenderski okres twórczości van Gogha – wczesny.

- ma bardzo ciekawą historię – należy do tzw. „zaginionej pracowni”

Zadanie 1. Kalambury – jak malował Vincent van Gogh?

A. Krótkie wprowadzenie

– opowieść o tym jak Vincent szukał własnej drogi – jakie zawody wykonywał?

→ Asystent w galerii Goupil & Cie (1869-1876): Van Gogh rozpoczął swoją karierę zawodową w wieku 17 lat jako asystent w galerii Goupil & Cie w Hadze w 1869 roku. Pracując w tej galerii, mówiąc biegle po francusku i angielsku, zdobywał doświadczenie w handlu sztuką. | Nauczyciel w szkole z internatem (1876): Po odrzuceniu uczucia przez wybraną, van Gogh zwrócił się w stronę religii. Przez pewien czas pracował jako nauczyciel na zastępstwie w niewielkiej szkole z internatem w Anglii. | Praca w księgarni w Dotrechcie (1876): Następnie przez kilka miesięcy pracował w księgarni w Dotrechcie, gdzie większość czasu spędzał na zapleczu rysując lub tłumacząc fragmenty z Biblii na różne języki. | Studia teologiczne i praca misjonarza (1877-1879): Rodzina wysłała go na studia teologiczne do Amsterdamu, jednak nie udało mu się zaliczyć egzaminu ani przejść kursu zorganizowanego przez szkołę misyjną w Brukseli. W styczniu 1879 roku podjął tymczasową posadę misjonarza w Belgii. | Po wielu zawirowaniach zdecydował, że chce zająć się profesjonalnie sztuką.

- krótkie wymienienie najbardziej charakterystycznych cech jego sztuki w różnych okresach:

→ Okres Holenderski (1880-1885): Van Gogh używał stonowanych kolorów, przeważnie brązów, zieleni i szarości. Malował realistyczne sceny wiejskie i życie chłopskie.

Okres Paryski (1886-1888): Po przeprowadzce do Paryża, eksperymentował z jaśniejszymi kolorami, szczególnie intensywnymi żółciami i niebieskimi. Jego prace pełne są światła. Malowane swobodnymi pociągnięciami pędzla.

Okres Południowy (Arles, Saint-Rémy, Auvers-sur-Oise) (1888-1890): Wprowadzenie intensywnych kolorów, zwłaszcza charakterystycznych żółci i niebieskich. Stosowanie ekspresywnych pociągnięć pędzlem, nadając obrazom dynamiczny charakter. Skupienie na malowaniu natury oraz wyrażanie emocji (

B. Prowadzący/a rozkłada na podłodze 6 obrazów pochodzących z różnych okresów twórczości artysty wraz z ich podpisami (tytuł i rok powstania) na oddzielnych kartkach:

Np.

„Farmy w Hoogeveen, 1883”

„Jedzący kartofle, 1885”

https://pl.wikipedia.org/wiki/Vincent_van_Gogh#/media/Plik:Van-willem-vincent-gogh-die-kartoffelesser-03850.jpg

„Most w Arles, 1888”

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Vincent_Willem_van_Gogh_-_Pont_de_Langlois_-_Kr%C3%B6ller-M%C3%BCller.jpg

„Sypialnia w Arles, 1888”

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:VanGogh_Bedroom_Arles1.jpg

„Cztery ścięte słoneczniki, Paryż, sierpień-wrzesień 1887”

[https://pl.wikipedia.org/wiki/S%C5%81oneczniki_\(obrazy_Vincenta_van_Gogha\)#/media/Plik:Four_Withered_Sunflowers.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/S%C5%81oneczniki_(obrazy_Vincenta_van_Gogha)#/media/Plik:Four_Withered_Sunflowers.jpg)

„Gwiaździsta noc”, Saint-Rémy, 1889”

<https://artsandculture.google.com/asset/the-starry-night/bgEuwDxel93-Pg?hl=pl&ms=%7B%22x%22%3A0.5%2C%22y%22%3A0.5%2C%22z%22%3A8.779533557149225%2C%22size%22%3A%7B%22width%22%3A2.1156472407144986%2C%22height%22%3A1.2375%7D%7D>

- Uczestnicy/czki mają za zadanie jak najdokładniej przyjrzeć się tym pracom.
- Prowadzący/a powinni podpytywać co młodzież widzi, jakie są cechy charakterystyczne tych prac.
- Następnie reprodukcje należy zabrać. Zostawiamy jedynie podpisy prac.
- Prowadzący wybiera 4 osoby chętne (max 5). Każdej z nich, Prowadzący/a pokazuje 1 reprodukcję pracy. Zadanie polega na tym, by narysowali oni jej fragment / charakterystyczny element, by reszta grupy zgadła o jaką pracę chodzi.

Zadanie 2.

- prowadzący/a wyciąga woreczek z przedmiotami nawiązującymi do różnych okresów życia van Gogha

- chętni uczestnicy/czki mogą je wylosować i podjąć próbę wyjaśnienia co dany przedmiot oznacza:

Np. węgielek → pracował jako misjonarz, ususzony słonecznik → jeden z jego najstynniejszych cykli, papeteria → napisał kilkaset listów, stosu książek → był bardzo odcytany, mapa → całe życie podróżował (m.in. po Holandii, Francji, Anglii), ogarek

świeczki → pracował bardzo długo, czasem mocował świeczki do kapelusza, by lepiej widzieć, kłosa zboża → bardzo często uwieczniał wiejskie życie, zdjęcie jego brata → łączyła ich wyjątkowa więź, kartka ze słownika np. jęz. Francuskiego → znał kilka języków obcych

ZADANIE 3.

- prowadzący/a pokazuje dużą reprodukcję obrazu „Wiejskie chaty pośród drzew” i opowiada historię jej powstania:

→ cykl prac ukazujących wiejskie chaty składa się z około 30 obrazów olejnych i akwarel. Obrazy te powstały w latach 1883-1885. Większość obrazów z tego cyklu przedstawia chaty w zimowym pejzażu. Van Gogh malował chaty z różnych perspektyw, ukazując je z bliska, z daleka, w całości lub tylko fragmentami. Są one zwykle proste i surowe - zbudowane z drewna i gliny, mają skromne dachy i małe okna. Często otoczone drzewami i krzewami. Van Gogh malował chaty w ciemnych, ziemistych kolorach. Używał ciemnego brązu, ochry i szarości.

Powstawały one podczas jego pobytów w Hoogeveen w prowincji Drenthe w północnej Holandii, następnie Nieuw-Amsterdam, po czym w Nuenen, małej wiosce w północnej Brabancji, niedaleko Eindhoven

Możemy przypuszczać, że był zafascynowany codziennym życiem mieszkańców wioski, chciał uchwycić piękno i prostotę wiejskiego krajobrazu i wyrazić swoje współczucie dla biednych i wyzyskiwanych. Chaty były dla niego symbolem ich życia w ubóstwie.

- W listach do swojego brata Theo van Gogh pisał:

"Jeśli chodzi o tematykę, to zdecydowałem się na wieś. To jest świat, który mnie interesuje, ponieważ jest to świat biedy i pracy. Chcę malować ludzi, którzy pracują, którzy jedzą, którzy śpią, którzy kochają."

"Piękno wsi jest w jej prostocie. Chcę malować te proste rzeczy, które wszyscy widzimy, ale nie zauważamy."

"Chcę malować biednych ludzi, którzy pracują ciężko, ale nie mają nic. Chcę pokazać ich piękno i godność."

- prowadzący wraz z grupą opisuje obraz: co zostało ukazane, jakie barwy zastosowano, jakie emocje emanują z tej pracy.